

I henhold til Traktaten er der nedsat en fælles konsultationsgruppe, hvor deltagerstaterne bl.a. vil kunne behandle spørgsmål vedrørende Traktatens gennemførelse eller eventuelle omgåelse, afklare tvetydigheder og fortolkningsproblemer, som måtte opstå, samt ajourføre de lister over de af Traktaten omfattede våbentyper, som er knyttet til definitionerne af de enkelte våbensystemer. Konsultationsgruppen indledte sit arbejde allerede den 29. november 1990, idet visse af Traktatens bestemmelser, bl.a. vedrørende konsultationsgruppen, finder foreløbig anvendelse allerede fra undertegnelsesdatoen den 19. november 1990.

Den militære betydning af CFE-traktaten er blevet noget reduceret i løbet af den periode, forhandlingerne varede, og umiddelbart derefter, især som følge af Tysklands forening, Warszawapagtens opløsning og tilbagetrækningerne af de sovjetiske styrker fra Ungarn og Tjekkoslaviet samt demokratiseringen i de central- og østeuropæiske lande. Traktaten må alligevel forventes at blive et vigtigt instrument til styrkelse og fortsat sikring af stabiliteten og sikkerheden i Europa. Traktaten vil derved tilvejebringe den politiske forudsætning for en fortsættelse af nedrustningsprocessen, også på andre områder end det konventionelle, og for opbygningen af nye samarbejdsstrukturer for et bredere politisk, økonomisk og kulturelt samarbejde i Europa omfattende samtlige nu 38 CSCE-stater.

Traktaten er den første af sin art og er enestående i omfang og rækkevidde. Dens betydning ligger især i, at der etableres styrkebalance gennem omfattende sovjetiske reduktioner, og at der gennem informationsudveksling og verifikation vil blive givet oplysninger om militære forhold og sikret mulighed for kontrol med de øvrige deltagerstaters konventionelle væbnede styrker i hidtil ukendt omfang. Traktatens værdi består endvidere i dens folkeretligt bindende virkning for deltagerstaterne, der er juridisk forpligtet til at gennemføre og overholde Traktatens bestemmelser vedrørende de fem af Traktaten begrænsede våbenkategorier samt gennemføre de øvrige i Traktaten anførte foranstaltninger med henblik på at styrke sikkerheden og stabiliteten i Europa.

Ifølge Traktatens ordlyd skal den ratificeres af hver deltagerstat. Traktaten træder i kraft 10 dage efter, at ratifikationsdokumenter er deponeret af samtlige deltagerstater. Det fremgår endvidere af Traktaten, at den skal være af ubegrænset varighed, og at den vil kunne suppleres ved en yderligere aftale. Fortsatte forhandlinger med det mål at udbygge Traktaten, herunder med foranstaltninger vedrørende begrænsninger af personelstyrkerne – de såkaldte

CFE I.A-forhandlinger – blev indledt den 29. november 1990.

II. Traktaten og dens protokoller med bilag.

A. Almindelige bemærkninger

CFE-traktaten består af 12 indledende paragraffer (præambel), 23 traktatartikler og 8 tilhørende protokoller med 2 bilag. Til Traktaten er tillige knyttet de 8 erklæringer, som er opregnet i indholdsfortegnelsen foran.

Traktatens virkemåde går i forenklet fremstilling ud på, at der inden for Traktatens anvendelsesområde, d.v.s. de 22 deltagerstaters samlede landterritorium i Europa fra Atlanterhavet til Ural, højst må befinde sig de i Traktaten fastsatte samlede beholdninger af følgende fem kategorier af traktatbegrænsede konventionelle våben og konventionelt udstyr:

Kampvogne 40.000, pansrede kampkøretøjer 60.000, artilleripjecer 40.000, kampfly 13.600 og angrebshelikoptere 4.000.

Lofterne for disse våben, som er nærmere defineret i Traktaten og anført i protokollen om eksisterende typer, gælder for hver af de to grupper af deltagerstater som helhed, og er ens (eller lige) for begge grupper. Grupperne består af henholdsvis de 16 NATO-lande og de 6 tidligere Warszawapagtlande. Eksempelvis må NATO-landene tilsammen højst besidde 20.000 kampvogne inden for anvendelsesområdet, heraf højst 16.500 stk. i aktive enheder. Men inden for de begrænsninger, der følger af de regionale underlofter og af tilstrækkelighedsreglen, er det op til gruppens medlemslande selv at bestemme, hvorledes de vil fordele gruppens samlede beholdninger på de enkelte medlemslande.

Den interne fordeling kan senere ændres ved aftale mellem en gruppe deltagerstater, som således vil kunne overføre (forskyde) kvoter af våbenbeholdninger til hinanden, når blot gruppens samlede beholdninger ikke overstiger lofterne. Hvis gruppens loft allerede er fyldt op, vil en forøgelse i eet lands beholdninger forudsætte en tilsvarende formindskelse af beholdningerne i eet eller flere af de andre medlemslande inden for samme gruppe af deltagerstater.

Med henblik på at forhindre koncentrationer af våben i de centrale dele af anvendelsesområdet (Centraleuropa og den europæiske del af Sovjetunionen), samt tilsikre en regional balance i styrkeforholdet, er anvendelsesområdet inddelt i fire zoner beliggende uden om hinanden, ligesom i fire cirkler eller ringe med samme centrum. De overordnede lofter gælder for hele anvendelsesområdet, d.v.s. for alle fire zoner tilsammen. For hver zone er der tillige